॥ शल्यउवाच ॥ शृणु पाण्डव भद्रं ते यद्ब्रवीषि दुरात्मनः। तेजोवधनिमित्तं मां सूतपुत्रस्य संयुगे।
अहं तस्य भविष्यामि सङ्ग्रामे सारथिर्ध्रुवं। वासुदेवेन हि समं नित्यं मां स हि मन्यते।
तस्याहं कुरुशार्दूल प्रतीपमहितं वचः। ध्रुवं सङ्कथयिष्यामि योद्धुकामस्य संयुगे।
यथा स हतदर्पश्च हततेजाश्च पाण्डव। भविष्यति सुखं हन्तुं सत्यमेतद्ब्रवीमि ते। २२०
एवमेतत्करिष्यामि यथा तात त्वमात्थ मां। यच्चान्यदपि शक्ष्यामि तत्करिष्यामि ते प्रियं।
यद्यद्दुःखं त्वया प्राप्तं द्यूते वै कृष्णया सह। परुषाणि च वाक्यानि सूतपुत्रकृतानि वै।
जटासुरात्परिक्लेशः कीचकाच्च महाद्युते। द्रौपद्याऽधिगतं सर्व्वं दमयन्त्या यथाऽशुभं।
सर्व्वं दुःखमिदं वीर सुखोदर्कं भविष्यति। नात्र मन्युस्त्वया कार्य्यो विधिर्हि बलवत्तरः।
दुःखानि हि महात्मानः प्राप्नुवन्ति युधिष्ठिर। देवैरपि हि दुःखानि प्राप्तानि जगतीपते। २२५
इन्द्रेण श्रूयते राजन् सभार्य्येण महात्मना। अनुभूतं महद्दुःखं देवराजेन भारत।
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि सेनोद्योगपर्व्वणि शल्यवाक्ये सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ कथमिन्द्रेण राजेन्द्र सभार्य्येण महात्मना। दुःखं प्राप्तं परं घोरमेतदिच्छामि वेदितुं।
॥ शल्यउवाच ॥ शृणु राजन्पुरावृत्तमितिहासं पुरातनं। सभार्य्येण यथा प्राप्तं दुःखमिन्द्रेण भारत।
त्वष्टा प्रजापतिर्ह्यासीद्देवश्रेष्ठो महातपाः। स पुत्रं वै त्रिशिरसमिन्द्रद्रोहात्किलासृजत्।
ऐन्द्रं स प्रार्थयत्स्थानं विश्वरूपो महाद्युतिः। तैस्त्रिभिर्व्वदनैर्घोरैः सूर्य्येन्दुज्वलनोपमैः। २३
वेदानेकेन सोऽधीते सुरामेकेन चापिबत्। एकेन च दिशः सर्व्वाः पिबन्निव निरीक्षते।
स तपस्वी मृदुर्दान्तो धर्म्मे तपसि चोद्यतः। तपस्तस्य महत्तीव्रं सुदुश्चरमरिन्दम।
तस्य दृष्ट्वा तपोवीर्य्यं सत्यं चामिततेजसः। विषादमगमच्छक्र इन्द्रोऽयं मा भवेदिति।
कथं सज्जेच्च भोगेषु न च तप्येन्महत्तपः। विवर्द्धमानस्त्रिशिराः सर्व्वं हि भुवनं ग्रसेत्।
इति सञ्चिन्त्य बहुधा बुद्धिमान् भरतर्षभ। आज्ञापयत्सोऽप्सरसस्त्वष्टृपुत्रप्रलोभने। २३५
यथा स सज्जेत्त्रिशिराः कामं भोगेषु वै भृशं। क्षिप्रं कुरुत गच्छध्वं प्रलोभयत मा चिरं।
शृङ्गारवेशाः सुश्रोण्यो हारैर्युक्ता मनोहरैः। हावभावसमायुक्ताः सर्व्वाः सौन्दर्य्यशोभिताः।
प्रलोभयत भद्रं वः शमयध्वं भयं मम। अस्वस्थं ह्यात्मनात्मानं लक्षयामि वराङ्गनाः।
भयं तन्मे महाघोरं क्षिप्रं नाशयतावलाः।
॥ अप्सरस ऊचुः ॥ तथा यत्नं करिष्यामः शक्र तस्य प्रलोभने। यथा नावाप्स्यसि भयं तस्माद्बलनिसूदन। २४०
निर्दहन्निव चक्षुर्भ्यां योऽसावास्ते तपोनिधिः। तं प्रलोभयितुं देव गच्छामः सहिता वयं।
यतिष्यामो वशे कर्त्तुं व्यपनेतुञ्च ते भयं।
॥ शल्य उवाच ॥ इन्द्रेण तास्त्वनुज्ञाता जग्मुस्त्रिशिरसोऽन्तिकं। तत्र ता विविधैर्हावैर्लोभयन्त्यो वराङ्गनाः।
नित्यं सन्दर्शयामासुस्तथैवाङ्गेषु सौष्ठवं। नाभ्यगच्छत् प्रहर्षन्ताः स पश्यन्सुमहातपाः।
इन्द्रियाणि वशे कृत्वा पूर्णसागरसन्निभः। तास्तु यत्नं परं कृत्वा पुनः शक्रमुपस्थिताः। २४५